

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce: D. D., narozený „X“,
bytem „X“,

proti

žalované: Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje,
sídlem Lidické náměstí 899, 400 01 Ústí nad Labem,

o žalobě na ochranu před nezákonnými zásahy žalované,

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) se žalobce domáhal, aby soud určil, že zásah žalované proti žalobci dne 19. 7. 2019 spočívající ve výzvě k provedení dechové zkoušky přístrojem Dräger v čase 22:27 hodin (první dechová zkouška) a v čase 23:03 hodin (druhá dechová zkouška) byl nezákonný. Žalobce se současně domáhal, aby soud určil, že zásah žalované proti žalobci dne 19. 7. 2019 spočívající v tom, že na základě pozitivních výsledků Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

dechových zkoušek byl přítomnými policisty zadržen řidičský průkaz č. „X“ pro skupiny řidičského oprávnění A1, A2, AM, B, B1, platný do 20. 8. 2028, vydaný v České republice, jehož držitelem je žalobce (dále jen „řidičský průkaz“), byl nezákonný.

Žaloba

2. Žalobce uvedl, že byl dne 19. 7. 2019 po 22. hodině v místě svého bydliště kontrolován příslušníky Policie České republiky, kteří zde na parkovišti před domem čp. „X“ v ulici Neštěmická v Ústí nad Labem vyšetřovali dopravní nehodu, kterou měl způsobit řidič motorového vozidla Fiat Ducato 250, reg. značky „X“, a to poté, co žalobce byl (zřejmě třetími osobami přítomnými u vyšetřování nehody) identifikován jako vlastník uvedeného vozidla. Při této kontrole byl žalobce policisty vyzván, aby se podrobil dechové zkoušce přístrojem Dräger. Té se dobrovolně podrobil, přičemž při první dechové zkoušce v 22:27 hod. u něj byla zjištěna přítomnost 0,55 g/kg alkoholu v dechu, při druhé dechové zkoušce v 23:03 hod. přítomnost 0,43 g/kg alkoholu v dechu.
3. Na základě pozitivních výsledků dechových zkoušek byl žalobci s odkazem na § 118b odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) [pozn. soudu – myšlen zřejmě § 118a odst. 1 písm. d) tohoto zákona] zadržen řidičský průkaz a současně byl poučen, že po dobu zadržení řidičského průkazu nesmí řídit motorové vozidlo. O zadržení řidičského průkazu mu policisté z dopravního inspektorátu Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje vydali Potvrzení o zadržení řidičského průkazu ze dne 19. 7. 2019, č. j. KRPU-1125-9/DNUL-2019-K. Žalobce je v potvrzení označen jako řidič-vlastník vozidla Fiat Ducato 250, reg. značky „X“. Dále je v něm uvedeno, že *„k dopravní nehodě došlo v době od 19. července 2019 20:30 hod. do 19. července 21:45 hod. v Ústí nad Labem v ul. Neštěmická na parkovišti před domem čp. „X“. K dopravní nehodě dle provedeného šetření a dle sdělení účastníků a svědků dopravní nehody došlo tak, že řidič vozidla tov. zn. Fiat Ducato, rz „X“ jel z kolmého parkovacího stání v ul. Neštěmická před domem, kdy se plně nevěnoval řízení a pravou boční částí vozidla narazil do levé boční části zde zaparkovaného vozidla tov. zn. Ford Focus, rz „X“, které zde zaparkoval p. M. Majitel vozidla tov. zn. Fiat Ducato p. D. byl na základě podezření z řízení vozidla (pozn. soudu – zvýrazněno žalobcem) vyzván k provedení dechové zkoušky, kdy tato byla pozitivní [...]“*.
4. Žalobce nijak nepopírá, že v inkriminované době, tj. dne 19. 7. 2019 v čase 22:27 hod., resp. v čase 23:03 hod, byl pod vlivem alkoholu. Namítá však, že z ničeho nevyplývá, že by v této době, resp. v době bezprostředně předcházející také řídil vozidlo tov. zn. Fiat Ducato, reg. zn. „X“, popř. nějaké jiné vozidlo či se alespoň jakoukoli jinou formou přímo účastnil silničního provozu. Nebyl tedy řidičem ve smyslu § 2 písm. d) zákona o silničním provozu, tj. kvalifikovanou osobou, kterou by policisté vůbec byli oprávněni vyzvat k provedení dechové zkoušky, natožpak jí na základě nezákonně provedené dechové zkoušky zadržet řidičský průkaz.
5. Žalobce s odkazem na § 2 písm. d) zákona o silničním provozu dovozuje, že řidičem jistě není pouze osoba aktuálně, tj. právě v daný okamžik, řídící motorové vozidlo či tramvaj (případně jedoucí na zvířeti). Neplatí však, že policisté mohou vyzvat k dechové zkoušce v jakoukoli dobu a bez sebemenší vazby na účast v provozu na pozemních komunikacích (faktickou jízdu) kteroukoli osobu jen proto, že je vlastníkem motorového vozidla, a je proto pravděpodobné, že vozidlo, které je v daný okamžik odstaveno na parkovišti, někdy dříve řídila.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

6. Podle názoru žalobce může předběžné zadržení řidičského průkazu být opodstatněné právě a pouze tehdy, když kontrolovaná osoba, resp. řidič, představuje pro ostatní účastníky nebezpečí, které je aktuální a bezprostředně hrozící. Postup dopravní policie, tj. že lze předběžně zadržet řidičský průkaz jakékoli podnapilé osobě pouze na základě toho, že má příležitost řídit motorové vozidlo, které vlastní, by vedl pouze k plošnému a nekontrolovatelnému zadržování řidičských průkazů, které zákonodárce nepochybně na mysl neměl.
7. Pro úplnost žalobce uzavřel, že podle jeho názoru může výzva policisty k provedení dechové zkoušky naplnit svůj účel pouze v situaci, kdy je zřejmé, že tato zkouška může prokázat, že konkrétní osoba řídila (nebo případně neřídila) vozidlo ve stavu, kdy byla ovlivněna alkoholem. V daném případě ovšem dechová zkouška tuto skutečnost mohla prokázat jen těžko, neboť v době, kdy byl policisty kontrolován, žalobce pouze náhodně vyšel před dům, aby si převzal od rozvážkové služby objednané zboží. Proto i kdyby v době, kdy podle šetření policistů došlo k dopravní nehodě, motorové vozidlo řídil, je časově i prostorově možné, aby před tím, než byl vyzván k dechové zkoušce, avšak až poté, co motorové vozidlo bylo prokazatelně odstaveno na parkovišti, požíval v soukromí svého bytu alkoholické nápoje. Za tohoto stavu věci nemohla dechová zkouška nijak prokázat, že by žalobce porušil zákaz požívání alkoholu, který se vztahuje na dobu před jízdou a při jízdě (nikoli po jízdě). Nebylo tedy možné nade vší pochybnost pouze na základě výsledků dechové zkoušky bez dalšího stanovit, že žalobce byl pod vlivem alkoholu v době, kdy došlo k dopravní nehodě.

Vyjádření žalované k žalobě

8. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby pro nedůvodnost. K výzvě k podrobení se dechové zkoušce žalovaná uvedla, že provedení orientačního vyšetření spočívajícího v dechové zkoušce ke zjištění, zda účastníci dopravní nehody podezřelí z přestupku nebo trestného činu spáchaného v souvislosti s nehodou nejsou ovlivnění alkoholem, patří mezi prvotní a neodkladná opatření na místě nehody tak, jak je upravuje Závazný pokyn policejního prezidenta č. 160 ze dne 4. 12. 2009. Popsala dále, že z informací získaných od osob, které se pohybovaly na místě dopravní nehody, získal policista informace o průběhu nehodového děje, na jejichž základě pojal podezření, že vozidlo zn. Fiat Ducato, reg. zn. „X“, řídil a dopravní nehodu způsobil žalobce. Využil proto svého zákonného oprávnění a žalobce jakožto řidiče vozidla vyzval k podrobení se dechové zkoušce. Žalovaná poukázala na úřední záznam o podání vysvětlení sepsaný dne 19. 7. 2019, podle kterého žalobce ve své výpovědi přiznal požití tří skleniček whisky zn. Jack Daniels ve večerních hodinách téhož dne. Účelem výzvy k podrobení se dechové zkoušce bylo zajištění důkazních prostředků pro pozdější dokazování před správním orgánem, když tato povinnost policejnímu orgánu vyplývá z § 74 odst. 1 písm. f) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon“). Žalobce se podle žalované odbornému měření podrobil dobrovolně a bez jakýchkoli výhrad. Žádnou relevantní skutečností nedoložil, jak byl krácen na svých právech.
9. K zadržení řidičského průkazu žalovaná uvedla, že policista při něm užil relevantní správní uvážení, při kterém vycházel z naměřených hodnot alkoholu v dechu, doznání žalobce, který uvedl požití alkoholických nápojů během večera, výpovědi osob, které se nacházely na místě dopravní nehody a podle svých slov viděly průběh nehodového děje a skutečnosti, že žalobce byl kromě přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu spočívajícím ve způsobení dopravní nehody a přestupku podle § 125c odst. 1 písm. b) téhož Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

zákonu spočívajícího v řízení vozidla v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) téhož zákona podezřelý také z přestupku § 125c odst. 1 písm. i) bod 1 a 2 téhož zákona spočívajícího v tom, že jako účastník dopravní nehody nesplnil povinnosti zakotvené v § 47 odst. 2 písm. a) a d), odst. 3 písm. b) a odst. 5 písm. a) téhož zákona. Žalovaná dodala, že podle § 118b odst. 1 zákona o silničním provozu s odkazem na důvod uvedený v § 118a odst. 1 písm. b) téhož zákona lze řidičský průkaz zadržet řidiči, který ujel z místa dopravní nehody, na které měl bezprostředně předtím účast a kterou byl povinen oznámit policii podle § 47 odst. 3 písm. b).

Ústní jednání soudu

10. K jednání soudu konanému dne 19. 5. 2021 se žalobce i přes řádné doručení předvolání bez omluvy nedostavil. Jednáno proto bylo v jeho nepřítomnosti.
11. Pověřená pracovnice žalované při tomto jednání odkázala na písemné vyjádření k žalobě a obsah správního spisu s tím, že nadále navrhovala zamítnutí žaloby.

Posouzení věci soudem

12. Podle § 87 odst. 1 zákona s. ř. s. platí, že soud o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem rozhoduje na základě skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. V § 87 odst. 2 s. ř. s. je pak zakotveno, že soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem. Žalovaným je pak podle § 83 s. ř. s. správní orgán, který podle žalobního tvrzení zásah provedl.
13. Pro určení nezákonnosti zásahu je podle § 82 a násl. nezbytné splnit pětici kumulativních podmínek, tj. žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem správního orgánu v širším smyslu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu, nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobě na určení nezákonnosti zásahu vyhovět. Za nezákonný zásah jsou přitom považovány neformální úkony, pro které mohou, avšak nemusí být stanovena pravidla (např. faktické pokyny, bezprostřední zásahy, zajišťovací úkony), které nejsou činěny formou rozhodnutí, ale přesto osoby, vůči nimž jsou činěny, jsou povinny na jejich základě něco konat, něčeho se zdržet, nebo něco strpět (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 6. 2004, č. j. 2 Afs 17/2003-54). Zásahová žaloba tak chrání proti jakýmkoli aktům či úkonům veřejné správy směřujícím proti jednotlivci, které jsou způsobilé zasáhnout sféru jeho práv a povinností a které nejsou pouhými procesními úkony technicky zajišťujícími průběh řízení. Nemusí jít nutně o akty neformální povahy či jen o faktické úkony, nýbrž i o jakékoli jiné konání či opomenutí konat, nelze-li je podřadit pod pojem rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Aby tedy nějaký úkon mohl být pojmově nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., musí se jednat o individuální úkon veřejné moci, který je přímo namířen proti jednotlivci a přímo zasahuje do jeho veřejných subjektivních práv.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

14. Výzva k provedení orientačního vyšetření, zda řidič neřídil vozidlo pod vlivem alkoholu (dále jen i „výzva k provedení dechové zkoušky“), je dle rozhodovací praxe správních soudů za zásah považována (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 6 Aps 3/2011-63, publ. pod č. 2603/2012 Sb. NSS, nebo ze dne 23. 1. 2014, č. j. 7 Aps 9/2013-41), soud se tedy zabýval tím, zda žalobcem tvrzené zásahy, tj. výzva žalobci k provedení dechové zkoušky a následné zadržení jeho řidičského průkazu, byly provedeny v souladu se zákonem (3. podmínka). Po přezkoumání skutkového a právního stavu, který tu byl v době tvrzeného zásahu, a proběhlém jednání soudu dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
15. Podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu je řidič kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem.
16. Podle § 2 písm. d) zákona o silničním provozu pro účely tohoto zákona řidič je účastník provozu na pozemních komunikacích, který řídí motorové nebo nemotorové vozidlo anebo tramvaj; řidičem je i jezdec na zvířeti.
17. Žalobce nerozporuje výsledky dechové zkoušky, když připouští, že 19. 7. 2019 v čase 22:27 hod., resp. v čase 23:03 hod, byl pod vlivem alkoholu. Namítá však, že z ničeho nevyplývá, že by v době provedení zkoušek, resp. v době tomu bezprostředně předcházející řídil vozidlo tov. zn. Fiat Ducato, reg. zn. „X“, které bylo účastno na dopravní nehodě. Žalobce tedy podle svých slov nebyl řidičem, a policisté proto nebyli oprávněni vyzvat ho k provedení dechové zkoušky, natožpak mu na základě nezákonně provedené dechové zkoušky zadržet řidičský průkaz.
18. Tvrzení žalobce, že v době provedení dechové zkoušky z ničeho nevyplývalo, že by žalobce v době bezprostředně předcházející řídil své vozidlo tov. zn. Fiat Ducato, reg. zn. „X“, které bylo účastno na dopravní nehodě, ke které podle zjištění policie mělo dojít dne 19. 7. 2019 mezi 20:30 a 21:45 hod., je v rozporu s listinami založenými v předloženém správním spise. Z vysvětlení, které dle úředních záznamů o podání vysvětlení ze dnů 19. a 20. 7. 2019 podali svědci nehody či dění bezprostředně po ní následujícího Z. Ch., K. Ch., V. P. a N. N., totiž vyplývalo důvodné podezření, že řidičem vozidla tov. zn. Fiat Ducato, reg. zn. „X“, který je řídil v době, kdy došlo k dopravní nehodě, byl právě žalobce.
19. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 As 1/2011-60, se Nejvyšší správní soud zabýval obdobnou situací, kdy byla účastníkem rovněž zpochybňována pravomoc orgánů Policie ČR učinit výzvu ve smyslu § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, neboť řidič od počátku tvrdil, že se uvedené dopravní nehody nezúčastnil, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„řidičem, na něhož se vztahuje povinnost vymezená v § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, bude i ten řidič, který byl přímým účastníkem silničního provozu před určitým časovým okamžikem. Musí zde však existovat na první pohled zjevná souvislost mezi důvodem k učinění výzvy a účastí vyzývané osoby v provozu na pozemních komunikacích jakožto řidiče. Ačkoliv tedy v okamžiku, kdy se stěžovatel měl na základě kvalifikované výzvy podrobit vyšetření na přítomnost alkoholu, nebylo ještě dostatečně prokázáno, že se účastnil oznámené dopravní nehody, nejedná se o skutečnost, která by mohla zbavit policejní orgány oprávnění učinit výzvu ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu.“* S tímto názorem se zdejší soud zcela ztotožňuje, a tudíž uzavírá, že výzva k provedení orientačního vyšetření, zda žalobce neřídil vozidlo pod Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

vlivem alkoholu, byla učiněna v souladu se zákonem. V projednávané věci navíc soud poukazuje na to, že žalobce se výzvě k provedení dechové zkoušky dobrovolně podrobil.

20. Z uvedených důvodů se soud neztotožnil s tvrzením žalobce, že výzva k provedení dechové zkoušky přístrojem Dräger dne 19. 7. 2019 v čase 22:27 hodin (první dechová zkouška) a v čase 23:03 hodin (druhá dechová zkouška) byla nezákonným zásahem žalované vůči žalobci. V době výzvy totiž příslušníci žalované disponovali podklady odůvodňujícími závěr, že řidičem vozidla tov. zn. Fiat Ducato, reg. zn. „X“, v době, kdy došlo k dopravní nehodě, se značnou pravděpodobností byl žalobce. Byli tedy oprávněni za účelem zajištění podkladů k pozdějšímu projednání přestupku či trestného činu zajistit provedení neodkladného úkonu spočívajícího v provedení dechové zkoušky a k této zkoušce žalobce vyzvat. Nezákonnost zadržení svého řidičského průkazu žalobce odvozoval prakticky pouze z nezákonnosti výzvy k provedení dechové zkoušky. V tomto směru soud konstatuje, že příslušníci žalované k zadržení jeho řidičského průkazu přistoupili na základě zákonného podkladu zakotveného v § 118b odst. 1 ve spojení s § 118a odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, a na základě výše uvedených skutečností je zřejmé, že přitom nepřekročili meze správního uvážení, které jim zákon dává.
21. Z uvedených důvodů soud žalobu vyhodnotil jako nedůvodnou, a proto ji podle § 87 odst. 3 s. ř. s. zamítl.
22. K úvahám žalobce ohledně toho, kdy „může výzva policisty k provedení dechové zkoušky naplnit svůj účel“, soud jen pro úplnost uvádí, že z judikatury Nejvyššího správního soudu dále též vyplývá, že jedinou podmínkou stanovenou zákonem pro podrobení se vyšetření na ovlivnění alkoholem je výzva policisty, přičemž tento důvod pro zásah do osobní sféry jednotlivce vyplývá z účelu výkonu kompetence policie, kterým je dohled na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 6 Aps 3/2011-63, publ. pod č. 2603/2012 Sb. NSS). Rovněž není správný názor žalobce, podle kterého řidič nesmí požití alkoholický nápoj ani jinou látku obsahující alkohol (pouze) během jízdy nebo řídit vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohl být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Podle § 47 odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu totiž řidič, který měl účast na dopravní nehodě, je povinen též zdržet se požití alkoholického nápoje a užití jiné návykové látky po nehodě po dobu, do kdy by to bylo na újmu zjištění, zda před jízdou nebo během jízdy požil alkoholický nápoj nebo užil jinou návykovou látku, vždy však do doby příjezdu policisty v případě, že jsou účastníci nehody povinni ohlásit nehodu policistovi podle odstavců 4 a 5.
23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a žalované náklady řízení nad rámec jejich úřední činnosti nevznikly, ani jejich náhradu nepožadovala, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 19. května 2021

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)